

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 395/2017-23

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED], zastúpenej advokátkou JUDr. Emíliou Korčekovou, L. Novomeského 25, Pezinok, vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 a čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky, základného práva podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave č. k. 3 S 335/2010-243, 3 S 350-352/2010-243 z 21. októbra 2014 a základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžf 43/2015 z 24. mája 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 31. júla 2017 doručená sťažnosť obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namieta porušenia svojich základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 a čl. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva podľa čl. 38 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a podľa čl. 1 ods. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 3 S 335/2010-243, 3 S 350-352/2010-243 z 21. októbra 2014 (ďalej len „rozsudok krajského súdu z 21. októbra 2014“) a základných práv podľa čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy a práv podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 3 Sžf 43/2015 z 24. mája 2017 (ďalej len „rozsudok najvyššieho súdu z 24. mája 2017“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že krajský súd napadnutým rozsudkom z 21. októbra 2014 zamietol žalobu sťažovateľky o preskúmanie rozhodnutí žalovaného – Finančného riaditeľstva Slovenskej republiky, ktorými boli potvrdené rozhodnutia Daňového úradu Bratislava III o vyrubení rozdielov v dani z pridanej hodnoty za obdobia I., II. a III. štvrťrok 2016 a daň z pridanej hodnoty za obdobie IV. štvrťrok 2016. Najvyšší súd napadnutým rozsudkom z 24. mája 2017 na odvolanie sťažovateľky potvrdil rozsudok krajského súdu z 21. októbra 2014 ako vecne správny.

3. Sťažovateľka v podanej sťažnosti odôvodňuje porušenie ňou označených práv napadnutými rozsudkami

- nesprávnym a nedostatočným odôvodnením rozsudku najvyššieho súdu (arbitrárnosťou, ústavnou nekonformnosťou odôvodnenia a nevysporiadaním sa s jej odvolacími námietkami),
- nedoručením vyjadrenia žalovanej sťažovateľke k ňou podanému odvolaniu,
- nesplnením poučovacej povinnosti voči sťažovateľke zo strany najvyššieho súdu o jej právach podľa Civilného sporového poriadku,
- nezákonnou zmenou v zložení senátu krajského súdu, ktorý rozhodoval v jej veci,
- porušením zákonných pravidiel pri upovedomení o verejnom vyhlásení rozsudku najvyšším súdom, keď sťažovateľka ani jej právna zástupkyňa neboli 5 dní vopred elektronicky upovedomené o termíne verejného vyhlásenia,
- nesprávnymi závermi, ak neakceptovali jej tvrdenie o nulite všetkých rozhodnutí (prieskum ktorých bol predmetom napadnutých súdnych rozhodnutí) z dôvodu, že tieto boli vydané podľa sťažovateľky na základe daňovej kontroly vykonanej bez riadneho a účinného oznámenia o jej začatí doručením oznámenia do vlastných rúk sťažovateľky,
- tiež napriek zastúpeniu sťažovateľky advokátkou značne nejasnou a zmätočnou argumentáciou.

4. Na základe uvedeného sťažovateľka navrhla, aby ústavný súd o jej sťažnosti rozhodol nálezom, ktorým vysloví porušenie ňou označených základných a iných práv rozsudkom krajského súdu z 21. októbra 2014 (čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2, čl. 47 ods. 3, čl. 48 ods. 1 a 2 v spojení s čl. 1 a čl. 2 ústavy, čl. 38 ods. 1 listiny, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu) a rozsudkom najvyššieho súdu z 24. mája 2017 (čl. 20 ods. 1, čl. 46 ods. 1 a 2 a čl. 47 ods. 3 v spojení s čl. 1 ods. 1 a čl. 2 ods. 2 ústavy, podľa čl. 6 ods. 1 a čl. 13 dohovoru a podľa čl. 1 ods. 1 dodatkového protokolu), zruší napadnuté rozhodnutia a vráti vec na ďalšie konanie, prizná sťažovateľke finančné zadost'učinenie v sume 7 000 € a náhradu trov konania.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd,

alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

7. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

8. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľky a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

K namietanému porušeniu základných a iných práv sťažovateľky rozsudkom krajského súdu z 21. októbra 2014

9. Ústavný súd konštatuje, že sťažovateľka mohla využiť a aj využila prípustný riadny opravný prostriedok – odvolanie proti rozsudku krajského súdu, o ktorom rozhodol najvyšší súd. V súlade so zásadou subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrenou v čl. 127 ods. 1 ústavy právomoc iného súdu (najvyššieho súdu) poskytnúť ochranu základným a iným právam sťažovateľky vylučuje právomoc ústavného súdu v tej istej veci, a preto ústavný súd sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

K namietanému porušeniu základných a iných práv sťažovateľky rozsudkom najvyššieho súdu z 24. mája 2017

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

11. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00,

I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

12. Ústavný súd zvyčajne zdôrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zdôrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uviedol: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Splnenie povinnosti odôvodniť rozhodnutie je preto vždy posudzované so zreteľom na konkrétny prípad“ (napr. *Georgidias c. Grécko* z 29. 5. 1997, Recueil III/1997). Európsky súd pre ľudské práva zároveň tiež pripomína, že právo na spravodlivý súdny proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (porovnaj napr. rozsudok vo veci *Ruiz Torijo c. Španielsko* z 9. 12. 1994, *Annuaire*, č. 303-B). Aj podľa judikatúry ústavného súdu odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované právo na spravodlivé súdne konanie (m. m. III. ÚS 209/04, IV. ÚS 112/05).

13. Vo vzťahu k skutkovým a právnym záverom v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu (a ním odobreným záverom krajského súdu) ústavný súd argumentáciu sťažovateľky nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ich ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by posudzovaný napadnutý postup a napadnuté rozhodnutia boli svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohli zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

14. Ústavný súd v celom rozsahu odkazuje na veľmi podrobne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu a s prihliadnutím na nejasnú a neprehľadnú sťažnostnú argumentáciu sťažovateľky považuje za nadbytočné osobitné zhrnutie alebo citáciu záverov najvyššieho súdu pri jeho dôslednom vysporiadaní sa s odvolacou argumentáciou sťažovateľky a všetkými vo veci podstatnými okolnosťami aj s ich dôsledným odôvodnením.

15. Vo vzťahu k sťažovateľkou namietanému procesnému postupu najvyššieho súdu, keď podľa jej tvrdenia jej nebolo doručené vyjadrenie žalovanej k ňou podanému odvolaniu, ústavný súd sústredil svoju pozornosť osobitne na možnosť porušenia základného práva sťažovateľky na rovnosť strán podľa čl. 47 ods. 3 ústavy.

16. Ústavný súd v súvislosti s rovnosťou strán v konaní podľa čl. 47 ods. 3 ústavy uvádza, že táto zásada sa prejavuje vytváraním rovnakých procesných podmienok a rovnakého procesného postavenia subjektov, o právach a povinnostiach ktorých rozhoduje občianskoprávny súd (PL. ÚS 43/95, II. ÚS 121/02). Podstatou kontradiktórnosti a s ňou súvisiacou „rovnosťou zbraní“ je, aby všetci účastníci konania mali reálnu možnosť využiť svoje procesné práva predložiť argumenty a reagovať na „protiargumenty“ protistrany. Osobitne to platí najmä o sporových konaniach, v ktorých stoja proti sebe žalobca a žalovaný a kde sa v celom rozsahu uplatňuje kontradiktórnosť konania (napr. IV. ÚS 42/09, IV. ÚS 147/04, III. ÚS 183/2010).

17. Obsah vyjadrenia žalovanej, ako je zhrnutý v napadnutom rozsudku najvyššieho súdu, sa obmedzil na konštatovanie, že odvolacie dôvody sťažovateľky sú zhodné s odvolacími dôvodmi proti rozhodnutiam správcu dane a vo vzťahu ku ktorým sa žalovaná vysporiadala v rozhodnutiach tvoriacich predmet súdneho prieskumu. V ostatnom žalovaná len zdôraznila správnosť záverov krajského súdu. Z uvedeného vyplýva, že žalovanou v jej vyjadrení neboli uvádzané žiadne nové skutočnosti, ktoré by sťažovateľke neboli známe už z preskúmaných rozhodnutí žalovanej a rozsudku krajského súdu. Obsahom vyjadrenia žalovanej teda neboli žiadne skutočnosti, ku ktorým by sa sťažovateľka nemala možnosť

vyjadriť už v priebehu daňového konania a následne v priebehu súdneho konania o prieskum zákonnosti rozhodnutí žalovanej.

18. Ústavný súd s poukazom na svoju judikatúru, podľa ktorej v konaní v správnom súdnictve (čo je tento prípad) uplatnenie princípu kontradiktórnosti konania je zúžené vzhľadom na charakter a predmet tohto konania, ktorým je preskúmavanie zákonnosti rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy všeobecnými súdmi (II. ÚS 37/08, III. ÚS 470/2014), uzatvára, že v okolnostiach danej veci sťažovateľkou tvrdeným nedoručením vyjadrenia žalovanej k jej odvolaniu nemohol byť porušený princíp kontradiktórnosti konania a jej práva podľa čl. 47 ods. 3 ústavy, ako ani ostatné ňou označené práva.

19. Sťažovateľka namieta porušenie svojich práv aj nesplnením poučovacej povinnosti voči nej zo strany najvyššieho súdu (o jej právach podľa Civilného sporového poriadku) a porušením zákonných pravidiel pri upovedomení o verejnom vyhlásení rozsudku najvyšším súdom tým, že sťažovateľka ani jej právna zástupkyňa neboli 5 dní vopred elektronicky upovedomené o termíne verejného vyhlásenia. Ústavný súd konštatuje, že možnosť porušenia práv sťažovateľky v príčinnej súvislosti s označenou sťažnostnou argumentáciou nezistil, nakoľko najvyššiemu súdu v danej veci nevyplývala žiadna zákonná poučovacia povinnosť o jej právach podľa Civilného sporového poriadku, keď v súlade s § 492 ods. 2 Správneho súdneho poriadku odvolacie konanie v danej veci začaté pred účinnosťou citovaného predpisu najvyšší súd viedol a dokončil podľa Občianskeho súdneho poriadku. Najvyšší súd, ako to vyplýva z napadnutého rozsudku, termín verejného vyhlásenia rozsudku v zákonom ustanovenej lehote oznámil na svojej úradnej tabuli, pričom sťažovateľke len z dôvodu, že na svojich podaniach v konaní uvádzala svoju mailovú adresu, nevzniklo žiadne osobitné oprávnenie na oznamovanie verejného vyhlásenia elektronicky.

20. V závere ústavný súd vo vzťahu k námietke sťažovateľky týkajúcej sa nezákonného zloženia senátu krajského súdu konštatuje nedostatok svojej právomoci na jej posúdenie s odkazom na bod 9 tohto uznesenia, keďže ide o námietku, ktorej posúdenie

v súlade so zásadou subsidiarity právomoci ústavného súdu patrilo do právomoci najvyššieho súdu, a zo sťažnosti ani z jej príloh nevyplýva, že by sťažovateľka takýto odvolací dôvod uplatnila.

21. Keďže ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľkou označených práv rozsudkom najvyššieho súdu, odmietol jej sťažnosť v tejto časti z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

22. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola ako celok odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľky formulovanými v petite jej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017